

Roll No. ....

(i) Printed Pages : 8+Map of India]

(ii) Questions : 9+9+9]

Sub. Code :

0	1	2	5
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester
Examination**

1047

HISTORY

(In All Mediums)

Paper : History of India : 1200-1750 A. D.

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 90

Note :- Question No. 1 is compulsory. Attempt *one* question from each unit.

For private candidates the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assesement.

1. Answer any *nine* of the following questions in **25-30** words :

- (i) Write two objectives of Muhammad Ghori's invasion of India.
- (ii) Name the ruler who shifted capital from Lahore to Delhi.

N-110

(1)

Turn Over

- (iii) Who was Razia Sultana ?
- (iv) Who founded Khalji dynasty and when ?
- (v) Name two towns founded by Firoz Shah Tughlaq.
- (vi) Who founded Vijayanagar kingdom and when ?
- (vii) Name the autobiography of Babur and it is written in which language ?
- (viii) Write two military reforms of Sher Shah Suri.
- (ix) Who was Abul Fazl ?
- (x) What do you know about 'Jagirdari Crisis' ?
- (xi) Write two features of Mansabdari system.
- (xii) Write two systems of land revenue introduced by Akbar.
- (xiii) Write four causes of Shivaji's success against Mughals.
- (xiv) When was Shivaji coronated ? Name his capital also.
- (xv) Write the names of four Sufi Silsilas that existed in India.

2×9=18

Unit-I

2. What measures were taken by Iltutmish for the consolidation of Delhi Sultanate ? 18
3. Discuss the administrative experiments of Mohammed Tughlaq and their impact. 18

Unit-II

4. Write about political conditions of India on the eve of Babur's invasion. 18
5. Discuss administrative reforms of Sher Shah Suri. 18

Unit-III

6. Discuss central and provincial administration of the Mughals. 18
7. Critically examine various theories regarding the downfall of Mughal Empire. 18

Unit-IV

8. Write a detailed note on the salient features of Bhakti movement. 18
9. On the outline map of India, mark any *five* places of historical importance and write note on any *four* of them :
  - (i) Delhi
  - (ii) Daultabad
  - (iii) Jaipur
  - (iv) Poona
  - (v) Surat
  - (vi) Lahore
  - (vii) Agra
  - (viii) Bijapur

10+8=18

हिन्दी माध्यम

नोट :- (i) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य है। प्रत्येक इकाई से एक प्रश्न कीजिए।

(ii) प्राइवेट परीक्षार्थियों के, जिनकी अंदरूनी मूल्यांकन में अंक नहीं लगे, उनके द्वारा लिखित परीक्षा में प्राप्त अंकों के अनुपातानुसार, अंदरूनी मूल्यांकन की जगह अंक बढ़ा दिए जाएंगे।

1. किन्हीं नौ प्रश्नों के प्रत्येक उत्तर 25-30 शब्दों में दीजिए—

(i) भारत पर मुहम्मद गोरी के आक्रमण के दो उद्देश्य लिखिए।

(ii) उस शासक का नाम बताइए जिसने अपनी राजधानी लाहौर से दिल्ली स्थानान्तरित की।

(iii) रज़िया सुल्ताना कौन थी ?

(iv) खिलजी वंश की स्थापना कब और किसने की ?

(v) फिरोजशाह तुगलक द्वारा स्थापित दो नगरों के नाम बताइए।

(vi) विजयनगर साम्राज्य कब और किसने स्थापित किया ?

(vii) बाबर के स्वहस्त लेखन का नाम बताइए तथा यह किस भाषा में लिखा गया ?

(viii) शेरशाह सूरी के दो सैनिक सुधार लिखिए।

(ix) अबुल फज़ल कौन था ?

(x) 'जागीरदारी संकट' के बारे में आप क्या जानते हैं ?

- (xi) मनसबदारी प्रथा की दो विशेषताएँ लिखिए।
- (xii) अकबर की भूमि आय की दो व्यवस्थाएँ लिखिए।
- (xiii) मुगलों के विरुद्ध शिवाजी की सफलता के चार कारण लिखिए।
- (xiv) शिवाजी का राजतिलक कब हुआ ? उसकी राजधानी का क्या नाम था ?
- (xv) भारत में विद्यमान चार सूफी सिलसिलाओं के नाम लिखिए। 2×9=18

इकाई—I

2. दिल्ली सल्तनत को संगठित करने के लिए इल्तुतमिश ने क्या उपाय किये ? 18
3. मुहम्मद तुगलक के प्रशासनिक अनुभव बताइए तथा इसके प्रभाव लिखिए। 18

इकाई—II

4. बाबर के आक्रमण से पूर्व भारत की राजनीतिक दशा का वर्णन कीजिए। 18
5. शेरशाह सूरी के प्रशासनिक सुधारों का वर्णन कीजिए। 18

इकाई—III

6. मुगलों के केन्द्रीय तथा प्रान्तीय प्रशासन का वर्णन कीजिए। 18
7. मुगल साम्राज्य के पतन के संबंध में विभिन्न सिद्धान्तों का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए। 18

ਝਕਾਝ—IV

8. ਭਕਤ ਆਨ੍ਦੋਲਨ ਕੀ ਪ੍ਰਸੁਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਪਰ ਁਕ ਵਿਸ਼੍ਰੁਤ ਨੋਟ ਲਿਖਿਁ। 18
9. ਭਾਰਤ ਕੇ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਪਰ ਁਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹਤ੍ਵ ਕੇ ਪਾੱਚ ਸਥਾਨ ਅੰਕਿਤ ਕੀਯਿਁ ਤਥਾ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖਿਁ—
(i) ਦਿਲਲੀ	(ii) ਦੌਲਤਾਬਾਦ
(iii) ਯਯਪੁਰ	(iv) ਪੂਨਾ
(v) ਸੂਰਤ	(vi) ਲਾਹੌਰ
(vii) ਆਗਰਾ	(viii) ਭੀਯਾਪੁਰ
- 10+8=18

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

- ਨੋਟ : - (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
- (2) ਪ੍ਰਈਵੇਟ ਵਿਦਿਅਰਾਬੀਆਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਰਿਕ ਅੰਕਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਉਰੀ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
1. ਕਿਸੇ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ -
- (1) ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
  - (2) ਉਸ ਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਾਨਾਂਤਰਤ ਕੀਤੀ।

- (3) ਰਜੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (4) ਖਿਲਜੀ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (5) ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਤੁਗਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਦੋ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ।
- (6) ਵਿਜੈਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ?
- (7) ਬਾਬਰ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ?
- (8) ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਦੇ ਦੋ ਫੌਜੀ ਸੁਧਾਰ ਲਿਖੋ।
- (9) ਅਬੁਲ ਫਜ਼ਲ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (10) ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- (11) ਮਨਸਬਦਾਰੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (12) ਅਕਬਰ ਦੀ ਭੂਮੀ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (13) ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
- (14) ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦਾ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ? ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਸੀ ?
- (15) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਚਾਰ ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

ਇਕਾਈ-I

2×9=18

2. ਦਿੱਲੀ ਸਲਤਨਤ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲਤੁਮਿਸ਼ ਨੇ ਕੀ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ? 18
3. ਮੁਹੰਮਦ ਤੁਗਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਨੁਭਵ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ। 18

ਇਕਾਈ-II

4. ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ । 18
5. ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ । 18

ਇਕਾਈ-III

6. ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ । 18
7. ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ । 18

ਇਕਾਈ-IV

8. ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 18
9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਚਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਪੰਜ ਸਥਾਨ ਅੰਕਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ -

(1) ਦਿੱਲੀ

(2) ਦੌਲਤਾਬਾਦ

(3) ਜੈਪੁਰ

(4) ਪੂਨਾ

(5) ਸੂਰਤ

(6) ਲਾਹੌਰ

(7) ਆਗਰਾ

(8) ਬੀਜਾਪੁਰ

10+8=18